

1000-soortendag 2024 in het Keigat (3- 5 mei)

Chris Bruggeman

De 11° editie van onze 1000-soortendag ging dit jaar door in het Keigat, deels gelegen in Lievegem (Zomergem) en Aalter (Ursel).

Hoofddoel was het inventariseren van twee gebiedjes, eigendom van Natuurpunt Zomergem, met name het Berhoutsbos en het Pasterhuyzekensbos, samen 29 ha groot. In beide bosgebieden is er ook recente aanplant van enkele weilanden, die momenteel het rijkst zijn aan diverse organismen.

Naast beide gebieden werden ook de wegbermen in de buurt aan een grondige inventarisatie onderworpen en eveneens de ruime tuin van onze gastheren, de familie Naessens waar tot voor onze 1000-soortendag reeds 1045 verschillende organismen werden aangetroffen sinds 2013.

De aangemaakte Bioblitz was de combinatie van de volgende twee gebieden op waarnemingen.be:

- Ursel - Keigat (6270)
- Ursel - Dorp - Konijntje (6220D)

Bij aanvang van de 1000-soortendag kregen we van Sam De Decker voorzitter van Natuurpunt Zomergem enige historische achtergronden van beide gebieden.

Het Berhoutsbos, wat betekent “bos op drassige bodem” was voorheen eigendom van het OCMW van Gent en werd door Natuurpunt aangekocht in 2019. Het ligt op een dekzandrug op de cuesta en bestaat grotendeels uit een aanplanting van naaldhout (zwarte den, douglas en lork). In het gebied ligt ook een weiland dat extensief begraasd wordt, met centraal erin een poel.

Het Pasterhuyzekensbos, genoemd naar de naam die in de 19° eeuw in gebruik was voor de huizen in de St-Jansstraat. Dit gebied bestaat uit drie grote langwerpige blokken. Het blok aan de straatzijde bestaat vooral uit loofhout (eik en beuk), met in het midden een centrale aarden wal, restant van de 18-eeuwse veldvijver. In het tweede blok werd door Natuurpunt op het voormalige drassige weiland bos aangeplant. Het derde en laatste blok bestaat overwegend uit een aanplant van dennen.

De 1000-soortendag begon op vrijdagmiddag, waar de Paddenstoelenwerkgroep met 11 speurneuzen voor het eerst een bezoek bracht aan het Pasterhuyzekensbos. Er werd niet alleen naar paddenstoelen gekeken, maar ook insecten, planten slakken kregen onze aandacht. Niet minder dan 49 soorten paddenstoelen werden genoteerd, wat zeker niet slecht was voor deze tijd van het jaar. Hierbij een soort ascomycete die vermoedelijk nieuw was voor Vlaanderen, maar bij navraag bij de ascospécialist voor Vlaanderen Bernard Declercq blijkt dat de soort reeds meermaals gevonden te zijn. Onder de specialisten is er over deze soort nog geen eensgezindheid over de correcte naam en kan ook nog niet ingevoerd worden op waarnemingen.be.

Bernard liet ons het volgende weten: *Wat we wel vrij algemeen vinden op grote kruiden is Trichopeziza mollisimum sensu auct., soort die dus een nieuwe naam verdient en Trichopeziza limonipilosa Baral nom. prov. heet. De gevonden soort hoort hier thuis.*

De volgende dag werd de paddenstoelenlijst nog verder aangevuld tot 72 soorten.

Op vrijdagavond werden vijf vlindervallen uitgezet in het gebied, zowel in het Berhoutsbos, als bij enkele particuliere tuinen. De oogst was mager door de niet-ideale omstandigheden voor nachtvlinders (zeer koude nacht met slechts een temperatuur van 4 à 5°C). de volgende nacht werd opnieuw gevangen, nu met iets betere omstandigheden, zodat we toch nog aan een mooi lijstje kwamen.

In totaal werden 70 soorten genoteerd, niet enkel via een lichtval, maar ook visueel en door het zoeken naar rupsen. Zo werd door de Paddenstoelenwerkgroep een rups gevonden van de eerder zeldzame Diana-uil in het Pasterhuyzekensbos. Ook drie zeldzame microvlinders werden waargenomen, met name de Kruiskruidzadelmot, gevonden in de bosaanplanting van het Berhoutsbos, de Dennenappelbladroller, gevangen op licht in het Pasterhuyzekensbos en tenslotte het Blauw smalsnuitje in de tuin van de familie Naessens.

Zaterdagmorgen gingen we op zoektocht naar de fauna en flora van het gebied. Niet minder dan 17 enthousiaste deelnemers gingen in afzonderlijk groepjes op verkenning in het Berhoutsbos. Talrijke organismen werden genoteerd of ingegeven op waarnemingen.be.

Na de lunch in de tuin van de familie Naessens, waar er druk nagekaart werd over de vondsten van de voormiddag gingen we via enkele wegbermen in het gebied naar het Pasterhuyzekensbos, waar er vooral nog uitgekeken werd naar diverse insecten (en planten). Ook de zang van een boompieper in de jonge aanplant kon onze aandacht trekken.

Op zondag gingen nog enkele individuele deelnemers nogmaals op stap om het soortenlijstje verder aan te vullen en zo mogelijks tot de kaap van de 1000-soorten te komen.

We stranden uiteindelijk op 822 soorten, wat ruim boven de verwachtingen lag van onze inschatting van 500 soorten. Misschien zijn alle soorten niet perfect op naam gebracht, daar veelal de app Obsidentify aangewend werd, maar het aantal soorten blijft zeker overeind.

De verdeling over het aantal soorten is als volgt:

Planten	219
Kevers	87
Paddenstoelen	72
Vliegen en muggen	72
Nachtvlinders en micro's	70
Geleedpotigen (overig)	62
Mossen en korstmossen	51
Bijen, wespen en mieren	46
Vogels	45
Wantsen en cicaden	44
Insecten (overig)	13
Weekdieren	13
Dagvlinders	10
Sprinkhanen en krekels	5
Zoogdieren	4
Reptielen en amfibieën	4
Overige ongewervelden	3
Libellen	2

Beschouwen we enkel het doelgebied op zichzelf, met name het Keigat zelf, dan komen we uit op 801 soorten. Hiermee brengen we het totaal aantal waargenomen soorten in het Keigatbos van 2048 soorten naar 2258 soorten. Dus 210 nieuwe soorten voor het gebied.

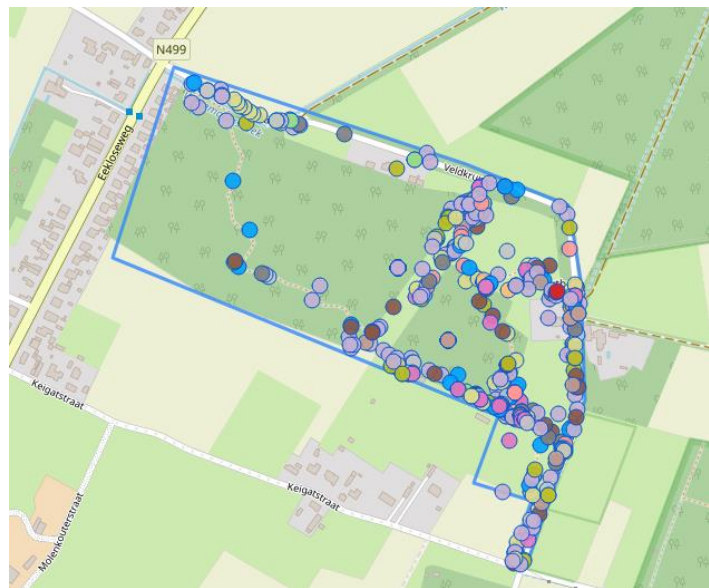
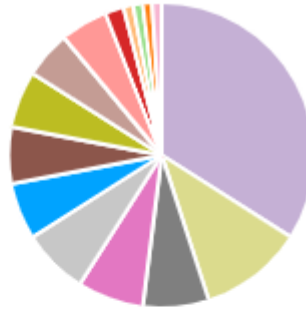
In het deelgebied Berhoutsbos werden 462 soorten waargenomen. Dit waren niet minder dan 395 nieuwe soorten voor dit deelgebied, waar nu in totaal 863 soorten zijn waargenomen.

In het deelgebied Pasterhuyzekensbos werden 332 soorten waargenomen. Dit waren niet minder dan 227 nieuwe soorten voor dit deelgebied, waar nu in totaal 840 soorten zijn waargenomen.

1000-soortendag Meetjesland - deelgebied Berhoutsbos

Soorten

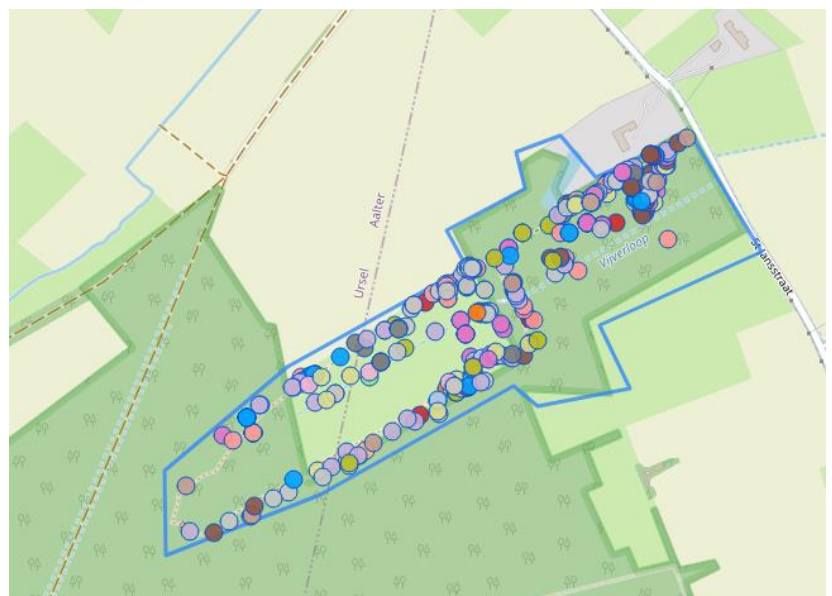
Planten	158
Vliegen en muggen	53
Wantsen en cicaden	33
Geleedpotigen (overig)	32
Kevers	32
Vogels	29
Paddenstoelen	28
Bijen, wespen en mieren	28
Mossen en korstmossen	25
Nachtvlinders en micro's	21
Weekdieren	7
Dagvlinders	5
Insecten (overig)	4
Reptielen en amfibieën	3
Sprinkhanen en krekels	3
Zoogdieren	1

1000-soortendag Meetjesland deelgebied Pasterhuyzekensbos

Soorten

Planten	63
Kevers	52
Paddenstoelen	41
Geleedpotigen (overig)	33
Nachtvlinders en micro's	29
Vogels	21
Vliegen en muggen	20
Wantsen en cicaden	16
Bijen, wespen en mieren	15
Mossen en korstmossen	14
Weekdieren	8
Insecten (overig)	6
Dagvlinders	4
Zoogdieren	3
Reptielen en amfibieën	3
Sprinkhanen en krekels	3
Overige ongewervelden	1

Een overzicht:

	Keigatbos		Berhoutsbos		Pastershuyzekensbos	
	Voor 1000-soortendag	Na 1000-soortendag	Voor 1000-soortendag	Na 1000-soortendag	Voor 1000-soortendag	Na 1000-soortendag
Alle soorten	2048	2258	468	863	613	840
Vogels	118	119	57	70	76	79
Zoogdieren	24	24	18	18	10	10
Reptielen en amfibieën	4	4	2	3	2	3
Dagvlinders	25	25	20	21	15	15
Nachtvlinders	525	540	100	127	273	289
Libellen	11	12	5	5	1	1
Sprinkhanen	8	8	5	6	3	4
Bijen en wespen	74	95	13	39	17	30
Vliegen en muggen	135	163	7	65	35	44
Kevers	106	146	15	46	15	65
Wantsen en cicaden	81	95	11	41	11	24
Andere Geleedpotigen	73	104	8	36	20	48
Weekdieren (slakken)	15	21	3	9	1	8
Paddenstoelen	421	431	154	160	40	82
Mossen en korstmossen	55	75	9	26	11	19
Planten	351	367	86	183	78	108
Overige ongewervelden	1	3	0	0	0	1
Overige insecten	20	25	3	7	6	9